

Handläggare
Anna Colliander
Telefon: 0850825243

Till
Socialnämnden
2021-05-25

Boendeplan 2021-2031

Bostäder med särskild service SoL och LSS

Förvaltningens förslag till beslut

1. Socialnämnden godkänner boendeplanen 2021-2031
2. Socialnämnden överlämnar rapporten till kommunstyrelsen

Fredrik Jurdell
Socialdirektör

Veronica Wolgast Carstorp
Avdelningschef

Sammanfattning

Socialförvaltningen har i samarbete med stadsdelsregionerna sammanställt boendeplanen 2021-2031 och föreslår beslut om åtgärder utifrån en sammanvägd övergripande bedömning av behov och framtida trender. Med hjälp av den stadsövergripande boendeplanen kan Stockholms stad öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service. Boendeplanen utgår från Swecos prognos över behovet av bostad med särskild service men framför allt från stadsdelsregionernas boendeplaner. Varje stadsdelsnämnd har godkänt den del av boendeplanen som berör respektive stadsdelsnämnd.

Utbyggnadstakten motsvarar i nuläget inte behovet av bostäder med särskild service. Om alla planerade projekt färdigställs och planerade 560 lägenheter i bostad med särskild service tillkommer saknas det ändå 458 lägenheter för att nå stadsdelsregionernas uppskattade behov. Utifrån uppdrag i budget 2021 utreder kommunstyrelsen tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna om ansvaret för beställning av vissa eller alla typer av bostäder med särskild service i syfte att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder. Utöver det så pågår ett flertal

andra uppdrag under 2021 med den målsättningen att öka tillgången av bostäder med särskild service för målgruppen.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner boendeplanen 2021-2031 och att rapporten överlämnas till kommunstyrelsen.

Bakgrund

I stadens budget framgår att socialförvaltningen ska samordna arbetet med boendeplanen för bostäder för personer med funktionsnedsättning och bearbeta stadsdelsnämndernas/regionernas förslag samt föreslå beslut om åtgärder utifrån en sammanvägd övergripande bedömning av behov och framtida trender

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande sociala frågor. Ärendet har behandlats i förvaltningsgrupp den 19 maj. Rådet för funktionshinderfrågor har haft möjlighet att behandla ärendet den 20 maj.

Ärendet

Boendeplanen utgår från Swecos prognos över behovet av bostad med särskild service men framför allt från stadsdelsregionernas boendeplaner. Varje stadsdelsregion har tagit fram en boendeplan som bland annat beskriver befintliga boenden, befintliga individuella avtal, pågående projekt och uppskattat behov.

Med hjälp av den stadsövergripande boendeplan kan Stockholms stad öka möjligheterna att bättre planera och tillgodose alla brukares behov och önskemål vad gäller bostäder med särskild service. Möjligheten att skapa variation i utbudet av bostäder, planera för utbyggnad av särskilda profilbostäder och säkra att den geografiska placeringen av bostäder över hela staden ökar. Målen med den stadsövergripande boendeplanen är att tillgodose behoven av bostäder med särskild service samt att minska antal icke verkställda beslut och antal placeringar utanför valfrihetssystemet avseende dessa bostäder.

Stadens befintliga lägenheter i bostäder med särskild service SoL och LSS har ökat sedan föregående år från 1414 lägenheter 1435 lägenheter. I förra årets boendeplan beräknade regionerna att 502 nya lägenheter i grupp eller servicebostad skulle tillkomma under prognosperioden. I årets boendeplan beräknas 560 nya lägenheter

tillkomma vilket är en ökning med 58 lägenheter. Både Swecos prognos över behov av bostäder med särskild service och stadsdelsregionerna uppskattar ett ökat behov av bostäder med särskild service. Om man räknar med att alla projekt byggs enligt planering kommer det ändå att saknas 458 lägenheter för att nå stadsdelsregionernas uppskattade behov. Därtill har regionerna uppskattat att 48 lägenheter inom de befintliga boendena kommer att avvecklas inom 10 år. Räknar man med avvecklingen av dessa lägenheter blir differensen 506 lägenheter år 2031.

Boendeplanen visar att stadsdelsförvaltningarna planerar och beställer flest bostäder med särskild service för personer med normala tillgänglighetsbehov eller servicebostad. I dessa bostäder placeras inte personer med de största behoven, som ofta har behov av en friliggande gruppboendestad. Utifrån uppdrag i budget 2021 utreder kommunstyrelsen tillsammans med socialnämnden och stadsdelsnämnderna om ansvaret för beställning av vissa eller alla typer av bostäder med särskild service i syfte att öka likställigheten och tillgången till fler LSS-bostäder.

Ett sätt att möjliggöra för fler privata aktörer att teckna avtal enligt LOV är att vidga det geografiska området inom upphandlingen, vilket utreds. Utifrån uppdrag i budget 2021 arbetar socialnämnden med att tillse att friliggande bostäder med särskild service utanför kommunen, samt ansökningar om bostad med särskild service från personer som bedöms inte kunna bo i kommunen, omfattas av LOV-avtal

lakttagelser som framkommit under arbetet med boendeplanen

Förmedlingsprocessen

Årets boendeplan har tittat närmare på om det finns lägenheter som står tomma i mer än tre månader och vilka orsakerna är till att de står tomma. Under 2020 har 35 lägenheter stått tomma i mer än tre månader vilket motsvarar två procent. Stadsdelsregionerna beskriver att de ser en tendens till att förmedlingsprocessen tar längre tid. Detta märks tydligast vid nyproducerade grupp- och servicebostäder där det ofta blir lägenheter som står tomma i mer än tre månader innan en hyresgäst flyttar in. I Region *Innerstaden* har sex lägenheter stått tomma mer än tre månader under 2020. Detta förklaras av att flera av dessa lägenheter tillhör en nystartad gruppboendestad. I Region *Östra Söderort* har 14 lägenheter stått tomma

under en längre period än tre månader, av dessa tillhör 13 lägenheter nybyggnationer som öppnade under år 2020.

Önskemål finns även från stadsdelsregionerna att ledig lägenhet bör erbjudas till personer med individuella avtal när matchning inte är möjlig med någon person på intresselistan. En anledning till att förmedlingen upplevs fungera långsamt kan vara ett ineffektivt systemstöd där det tar tid att sortera i intresselistan över personer som står i kö inför matchning. Det kan finnas anledning att utreda möjligheten till en modernisering av befintligt systemstöd för att underlätta förmedlingsprocessen.

Ersättningssystemet

Inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning ersätts bostad med särskild service inom valfrihetssystemet med en LSS-peng i sju nivåer. Det nuvarande resursfördelningssystemet infördes 2007-2008 och är ett nivåsystem som baseras på den enskildes behov och inte som tidigare på den tid som åtgår för insatsens utförande. Både privata utförare och utförare i egen regi inom Stockholm stads branschråd beskriver svårigheter med att få budgeten att gå ihop i de lägre nivåerna och att nuvarande ersättningssystem är i behov av att utvärderas. En annan konsekvens av nuvarande ersättningssystem är hur kostnaderna fördelas mellan stadsdelsförvaltningarna. En stadsdelsförvaltning med nybyggda gruppboendestäder övertar vissa kostnader från andra stadsdelsförvaltningar som inte kompenseras genom stadens ersättningssystem. Utifrån uppdrag i budget 2021 utreder socialförvaltningen i samarbete med kommunstyrelsen möjligheter och konsekvenser av att myndighets- och kostnadsansvar inte byter stadsdelsnämnd i samband med flytt av brukare.

Profilboenden med särskild kompetens

Boendepåbudsplanen kartlägger det uppskattade behovet av bostäder med särskild service för målgrupperna personkrets 1 och 2 inom LSS och för socialpsykiatrins målgrupp inom SoL. Inom dessa verksamhetsområden finns små målgrupper med särskilda behov av stöd och boendemiljö. Många bor i verksamheter med individuella avtal idag. Alla regioner lyfter stora svårigheter med att hitta bostäder med särskild service för målgrupper med vissa särskilda behov. Variationen av grupp och servicebostäderna i staden är för liten och kompetensen för att ge rätt stöd saknas. Konsekvenserna av detta för socialpsykiatrins målgrupp är flertal placeringar på HVB-hem och i stödboenden. Inom LSS uttrycker stadsdelsförvaltningarna att det finns behov av gruppboendestäder för målgrupper med specifika behov så som personer med autism i

kombination med intellektuell funktionsnedsättning som har ett svårt utmanande beteende, yngre personer med demenssjukdom och individer i behov av teckenspråkig miljö.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det är angeläget att staden kan erbjuda bostäder med särskild service för de Stockholmare med funktionsnedsättning som har behov och att utbyggnadstakten av bostäder med särskild service fortsätter. Utbyggnadstakten motsvarar i nuläget inte behovet av bostäder med särskild service. För fjärde året har staden tagit fram en boendeplan för bostäder med särskild service inom LSS och SoL och det är viktigt att staden fortsätter att följa utvecklingen.

Förvaltningen har iakttagit några förbättringsåtgärder som sammantaget skulle kunna öka platstillgången i bostad med särskild service vilka sammanfattas nedan:

- Socialförvaltningen har för avsikt att se över förmedlingsprocessen i syfte att göra den mer effektiv, framförallt när det gäller nyproducerade grupp- och servicebostäder.
- Det finns ett behov av att fortsätta arbetet med att se över nuvarande ersättningssystem inom bostad med särskild service.
- Behovet av profilboenden med särskild kompetens behöver bevakas. Genom det stadsgemensamma uppdraget med boendeplanen fortsätter arbetet med att utveckla en variation av olika typer av bostäder med särskild service i staden.

Bilagor

1. Boendeplan bostäder med särskild service SoL och LSS 2021-2031